

25.08.2017

Valtiovarainministeriö**Ilkka Turunen**ilkka.turunen@vm.fi**Viite: VM:n kannanotto pyyntö 17.08.2017 VM037:06/2016, VM/702/00.01.00.01/2016****Valtion lupa- ja valvontavirastoa koskeva lainsäädäntö ja sen voimaantulo****Asia: Pohjois-Suomen aluehallintoviraston kannanotto Valtion lupa- ja valvontavirastoa koskevasta lainsäädännöstä ja sen voimaantulosta**

Sipilän hallituksen päätavoite on sote- ja maakuntauudistuksen toteuttaminen. Hallitus päätti neuvottelussaan 5.7.2017, että uudistus tulee voimaan 1.1.2020 alkaen. Päätökseen ei liittynyt toteamusta eri uudistuksen osien eriaikaisesta käynnistämisestä tätä ajankohtaa ennen. LUOVA-viraston perustaminen on osa tätä isoa uudistusta ja sillä on monia kytkentöjä sote- ja maakuntauudistukseen. Osauudistuksen toteuttaminen ennen pääuudistusta ei ole perusteltua esimerkiksi resurssienkäytön, henkilöstön, toiminnan jatkuvuuden tai muutostekijöiden näkökulmasta. Jos ja kun sote- ja maakuntauudistuksen jatkovalmistelussa tapahtuu muutoksia, voi niillä olla seurausvaikutuksia perustettavan LUOVAN toimintaan. Samanaikainen valmistelu säästäisi voimavaroja niin säädösvalmistelussa kuin lopulta näiden tehtävien organisoinnissa ja toteuttamisessa.

Pohjois-Suomen aluehallintoviraston mielestä aikataulua ratkaistaessa tulee pohtia lainsäädäntöön, asiakkaisiin, työntekijöihin, tehokkuuteen ja taloudellisuuteen vaikuttavia seikkoja.

Pohjois-Suomen aluehallintoviraston vastuualueiden näkökulmista molemmille aloitusvuosille löytyy sekä positiivisia että negatiivisia perusteluja. Käytännön toiminnan kannalta aloitusajankohtana 2020 nähdään parempana kuin 2019.

Peruspalvelut, oikeusturva ja luvat -vastuualueelta on siirtymässä tehtäviä maakuntaan, kilpailu- ja kuluttajavirastoon sekä Eviraan. Pelastustoimen ja varautumisen tehtävät siirtyvät lähes kokonaan sisäministeriöön ja Pelastusopistoon. Näitä tehtäviä hoitavat henkilöt siirtyisivät vuodeksi LUOVA-organisaatioon, mikä ei ole tarkoituksenmukaista tehtävien hoidon ja henkilöstöpolitiikan näkökulmasta. Uudistus näyttäisi myös asiakkaille hankalalta. Ympäristöluvut vastuualueelle on tärkeää, että ELY-keskusten ympäristövalvontatehtävät siirtyvät samaan aikaan yhteiseen virastoon. Vaikka työsuojelun ja opetus- ja kulttuuritoimen tuleva henkilöstö muodostuu vain

aluehallintovirastojen näitä tehtäviä nykyisin hoitavista henkilöistä, vuoden lisäaika on tarpeellinen.

Lainsäädännön näkökulmasta aloitusvuosi 2019 aiheuttaa merkittävästi lisää lainsäädäntötyötä. Kaikkiin lakeihin ja asetuksiin, missä aluehallintovirastot on mainittu, tulee tehdä muutokset. Väliaikaislainsäädännön muutosten määrä ei ole vähäinen. Toisaalta lainsäädäntötyö joudutaan arvion mukaan tekemään uudestaan 2019 aikana, kun lopulliset lait sote- ja aluehallinto-uudistuksesta toteutetaan. Vaihtoehto rasittaisi näin ollen hallinnon, valtioneuvoston sekä eduskunnan lainvalmistelutyötä.

Paraikaa selvitetään myös maistraattien organisoitumisvaihtoehtoja vuodelle 2020. Maistraattien integrointimahdollisuus LUOVA-virastoon tulisi selvittää ja tämä puoltaa lisäaikaa.

Pohjois-Suomen aluehallintoviraston mielestä aloittamisvuosi 2020 varmistaisi uuden viraston käynnistämisen hyvin valmisteltuna. AVlen ylijohtajat ja henkilöstö ovat sitoutuneita muutokseen. Yhteistyö LUOVA-valmistelussa on hyvässä käynnissä kaikkien virastoon tulevien osapuolten ja sidosryhmien kanssa ja tätä työtä päästään syventämään entistä pidemmälle jo ennen viraston toiminnan käynnistämistä, mikäli toimeenpano käynnistyy 2020. Vuoden 2019 alusta voitaisiin aloittaa jo toimintojen tiiviimpi integrointi ja yhteistyö sekä avainhenkilöiden rekrytointi.

Aloitus vuonna 2020

Pohjois-Suomen aluehallintoviraston mielestä vuoden 2020 aloitusvaihtoehdolla olisi seuraavat konkreettiset hyödyt 2019-vaihtoehtoon:

- mahdollistaa perusteellisemmän säädöstyön
- ei tarvita väliaikaissäädöksiä.
- poistaa epävarmuutta työntekijöiden sekä tehtävien hoidon osalta, jotka 2019 jäisivät vuoden muutosvaiheen virastoon (ELY-keskuksen maakuntaan siirtyvät, pelastuksen ja varautumisen vastuualueen siirtyvät tehtävät, ympäristöterveydenhuoltoon ja alkoholihallintoon, romanssioiden sekä terveyden edistämiseen liittyvien tehtävien siirto)
- antaa mahdollisuuden suunnitella uuden viraston organisaatio valmiimmaksi, jolloin sen toimintakyky ei lamaannu aloittamisen yhteydessä
- ympäristötehtävät toimiala voi aloittaa kokonaisena yhtä aikaa
- ei aiheuta kansalaisissa ihmetystä väliaikaisvirastoista
- tarvittava tietojärjestelmämuutokset saataisiin valmiiksi, muutuskulut yhdessä tehtävien siirrossa pienempiä kuin kahdessa
- toiminnat voidaan suunnitella kerralla uuteen järjestelmään. Erityisesti yhteistyö maakuntien kanssa (mm. luonnonsuojelu, lupakäsittelyn lausunnot, yhteys vesien- ja merenhoitoon jne.) muotoutuu lopulliseen muotoonsa jatkovalmisteluissa kytkentänä sote- ja maakuntauudistuksen jatkovalmisteluun
- vuoden 2019 alusta tiivis toimintojen integrointi ja yhteistyö sekä avainhenkilöiden rekrytointi

Tärkeintä on varmistaa aikataulu pikaisesti. Selkein ja johdonmukaisin ratkaisu olisi aloittaa Luova-
virasto vuonna 2020 maakuntien kanssa yhtä aikaa. Tämä antaisi lisääaikaa tietojärjestelmien,
palkkausjärjestelmien ja prosessien kehittämiseen niin, että uusi virasto olisi entistä valmiimpi
aloittamaan.

Terttu Savolainen
ylijohtaja